

Sångpostillan - Bönsöndagen

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-03-20
Senast uppdaterad 2020-05-10

Bönsöndagen Söndagen Rogate

Bönen

Tredje årgångens läsningar
GT-text: 1 Kungaboken 3:5-14
Epistel: Romarbrevet 8:24-27
Evangelium: Matteus 6:5-8
Psaltarpsalm: 13

Dagens bön

O Gud, du som lärt oss att be med uppriktiga hjärtan,
hör din kyrkas böner,
så att vi efter din vilja får vad vi i tro önskar.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre
som lever och verkar med dig och den helig Ande
en Gud, från evighet till evighet.
Amen.

Bönsöndagen har underrubriken Rogate - som är latin och betyder Bed (Joh 16:24). Dagarna mellan Bönsöndagen och Kristi Himmelsfärds dag kallades förr gånge dagar. Då gick man förr i procession med sakramentet över åkrarna för att befördra årsväxten.

Jag lyfter ögat mot himmelen – är psalmen 210 i vår psalmbok, skriven av Finlands nationalskald Johan Ludvig Runeberg år 1885. Musiken komponerades 1917 av Oskar Lindberg, professor, organist och tonsättare. Den psalmen kan hjälpa oss att bedja oss in i dagens text från Bergspredikan.

Predikans text: Matteus 6:5-8

Jesus sade: När ni ber, skall ni inte göra som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att människorna skall se dem. Sannerligen, de har redan fått ut sin lön. Nej, när du ber, gå då in i din kammare, stäng dörren och be sedan till din fader som är i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig.

Och när ni ber, skall ni inte rabbla tomma ord som hedningarna; de tror att de skall bli bönhörda för de många ordens skull. Gör inte som de, ty er fader vet vad ni behöver redan innan ni har bett honom om det".

Vi läser psalm 210 vers 1.

Jag lyfter ögat mot himmelen
och knäpper hop mina händer.
Du käre Gud som är barnens vän,
till dig min tanke jag vänder.

När ni ber, säger Jesus. Det låter så självklart i Jesu mun. Han befäller inte. Han säger inte: om ni ber. Han säger: När ni ber. Naturligtvis borde det vara självklart. Det är onaturligt om en far inte får träffa sina barn. Gud är vår käre himmelske far. Och det är det första som sker när jag ber. Jag kommer inför Gud. Han är min far och han tar emot mig. Och därför dröjer jag först i bönen till honom och säger: Käre himmelske Far. Jag dröjer där. Jag låter mig fyllas av glädje. Jag stannar i kärlek och tillbedjan. Ja, det är ju fantastiskt detta. Jag får vara inför honom.

När ett barn ramlar och slår sig springer det in till mamma och gråter. Vad tröstar? Inte så mycket att det finns plåster. Utan att mamma är där och att mamma svarar: Vad är det? Detta är hemligheten med bönen.

En som vill hjälpa oss att se detta är den helige Ande, han som kallas Hjälparen. Anden stöder oss i vår svaghet, stod det i episteln. Ett av de svagaste områdena i livet är kanske just bönen. Vi vet ju inte hur vår bön egentligen bör vara, men Anden väddar för oss med rop utan ord. Anden hjälper oss att förstå att vi för Jesu skull får vara Guds barn. Ja, Paulus säger på ett annat ställe att Anden för samtal med vår inre människa om just detta att vi får vara Guds barn (Rom 8:14-17).

Om du inte vet detta eller är osäker på om du är Guds barn så ska du be Hjälparen den helige Ande hjälpa dig med det. Han gör det när du ber om det. Kanske just då du lyfter ögat mot himmelen och börja föra samtal med din käre himmelske Fader.

Vi sjunger och gör så: Jag lyfter ögat mot himmelen och knäpper hop mina händer. Du käre Gud som är barnens vän, till dig min tanke jag vänder.

Vi läser psalm 210 vers 2.

Jag är så glad att få tacka dig
och gärna vill jag det göra.
Jag vet det visst att du ser på mig,
och vad jag ber vill du höra.

Jag är så glad att få tacka dig och att få be och lovsjunga. Kan du säga så?

Det finns två saker som kan ta ifrån oss glädjen. Det ena är, när du säger: Jag är så dålig. Jag har svårt att komma inför Gud. Jag syndat. Och då kommer alla dessa otäcka tankar fram: jag är hopplös, misslyckad, duger inte till nåt.

Men Anden hjälper oss i vår svaghet. Han säger: Vem har inbillat dig att du får komma inför Gud bara då du är fin och bra och lyckad som kristen? Vem har sagt att du skall komma i ditt eget namn? Nej, du får komma i Jesu namn, tillsammans med honom som har dött och uppstått för dig. Han tar din skuld ifrån dig. Där är trösten och där är det som kan fylla dig med glädje. Du kan börja gnola: Jag är så glad ...

Det andra som kan ta ifrån dig glädjen är när du säger: Jag är så bra. Jag är så fångad i mig själv. Jag måste ställa mig i centrum. De kanske man gör därför att man har så dåligt självförtroende. Jesus talar om sådana i dag. Han kallar dem hycklare. Ni skall inte göra som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att människorna skall se dem.

Det är inte fel att stå och be. Det var det vanligaste uttryckssättet för bönen. Man stod och lyfte sina händer. Lyfter man sina händer, tappar man sitt eget. Man hjälper den inre människan att ta emot från Far.

En Jesu lärjunge älskar att stå och be. Och han älskar att böja knä och be. Och han älskar att ligga och be. Han älskar att gå och be. Han älskar att be.

På Jesu tid älskade man att stå och be i synagogorna, i kyrkan. Man gjorde en show av det. Man ville bli beundrad. Det var inte Gud man ville förhålliga. Utan sig själv. Och det var just detta som var fel. De som vill höra ihop med Jesus, älskar att be i kyrkan. Och tycker att det är så underbart att få vara tillsammans med trossyskon i lovsång och tillbedjan och förbön. Och det är hemskt med kristna som sitter passiva i kyrkbänken och bara är åskådare. Är de rädda för att människor skall se dem? Man kan göra en show av sin otro också.

På Jesu tid fanns det också människor som älskade att stå och be i gathörnen också. Man hade bönestund tre gånger om dagen. Helst bad man sin bön i synagogan eller i templet. Men naturligtvis kunde man be vad som helst: i hemmet, på åkern, på gatan. En del lät sig överraskas av bönetiderna. Man ordnade så att man inte hann fram till synagogan. Man stannade upp i gathörnen och bad. Man gjorde det för att människorna skulle se dem. De ville bli uppmärksammade.

En Jesu lärjunge älskar att också be i gathörnen. Eller i bussen, eller på arbetsplatsen, eller i skolan, eller på supermarket. Där kan han förnimma Fars närvaro. Och där kan han be för människor som stressar och jäktar. Ingen vet att han ber. Han har hittat den inre kammarens samtal med Far mitt i vimlet. Men himmelska krafter kommer i rörelse där han ber.

Den som vill höra ihop med Jesus vill gärna be. Men vad människor tycker och tänker är inte så viktigt. Han är inför sin Far. Du, min käre himmelske Far du ser mig. Därför är jag så glad att få tacka dig, och gärna vill jag det göra. Jag vet det visst att du ser mig, och vad jag ber vill du höra.

Vi sjunger vers 2.

Vi läser psalm 210 vers 3.

Tack för allt gott du mig ständigt ger
att känna, älska och äga.
Tack, gode Fader, för mycket mer
än jag kan tänka och säga.

När du ber, gå då in i din kammare, stäng dörren och be sedan till din fader som är i det fördolda.

En egen kammare! Att kunna stänga till om sig, då man vill vara i fred! En önskedröm då. Och en önskedröm för de flesta idag.

Poängen är inte att jag skall vara ensam då jag ber. Bönen drar alltid in i en gemenskap. I varje bön är det fyra som är med: Fader och Sonen och den Helige Ande och så jag. Och ännu fler. Hela den himmelska härskaran. Omedelbart efter denna text som vi fått idag står bönen Fader VÅR. Vi ber inte Fader min. Vi är en stor syskonskara inför VÅR Fader.

Vad Jesus kanske pekar på är den inre kammaren i oss. Jag får föra hjärtats samtal med Far. Där kan jag vara även om det är mycket folk omkring och många andra är med i bönestunden. Just nu kan du, medan du hör detta, sitta och be din inre bön.

När Jesus talade om kammarens bön var det nog många som kom att tänka på Elisa i 2 Kung 4. Elisa blev kallad till ett hem, där ett barn just hade dött. Gossen hade varit ute och lekt. Plötsligt får han ont i huvudet. Mitt huvud! Mitt huvud! klagar han. Man bär hem gossen, men konstaterar snart att han har dött. När Elisa kommer dit går han in till gossen och stänger igen dörrer om dem båda och ber till Herren. Och sedan berättas det att Elisa praktiserar livräddning enligt mun mot mun-metoden. För första gången i världshistorien! Elisa la sig över gossen och hade sin mun mot hans mun, sina ögon på hans ögon och sina händer på hans händer. Då blev kroppen varm. Och efter en stund nös gossen ända till sju gånger. Och därpå slog gossen upp ögonen (2 Kung 4:8-37).

Ser vi Jesu ord om bön i kammaren mot bakgrund av Elisabets bön i kammaren kan vi förstå att Jesu ord inte bara var en anvisning om var vi skall be utan också om hur vi skall be och inför vem vi är i bönen. Be enskilt och tillsammans som Elisa bad för pojken. Det är bönekamp på liv och död. Kämpa trons goda kamp.

Det händer alltid något då vi ber till den Gud som förmår göra mer och ge oss mer än vi kan tänka och säga.

Ja, Tack för allt gott du mig ständigt ger att känna, älska och äga. Tack, gode Fader, för mycket mer än jag kan tänka och säga.

Vi sjunger så.

Vi läser psalm 210 vers 4.

Så skydda mig med din starka hand,
du Fader god utan like,
och låt mig växa för livets land,
som är ditt himmelska rike.

Jesus säger: När ni ber skall ni inte rabbla tomma ord som hedningarna. De tror att de skall bli bönhörda för de många ordens skull. Gör inte som de. Detta är mycket befriande ord av Jesus. Vi behöver inte krångla till det för oss. Vår himmelske Far lyssnar inte på oss för de många ordens skull. Han lyssnar på oss därför att han är vår käre himmelske Far som älskar oss. Jesus säger att er fader vet vad ni behöver redan innan ni har bett honom om det.

Om vi nu vet att Fadern vet vad vi behöver, varför skall vi då be om det? Fadern är ju inte okunnig, så att vi behöver informera honom. Han är inte tvekande så att vi behöver övertyga honom. Han är vår Far, som älskar sina barn och vet allt om deras nöd.

Vissa gåvor ger Gud utan att vi bett om det: hälsa, krafter, solsken. Han slösar sin kärlek både över ateister och kyrkfolk. Ingen har bett om det. Få har tackat när de fick det. Ändå ger han.

Sedan finns det speciella gåvor som man bara får när man ber om dem.
Syndernas förlåtelse kan man bara få om man ber om det.
Frid med Gud får man bara om man ber om det.
Glädjen i Gud ...

Genom bönen kommer vi Gud så nära att han kan ge. Genom bönen ger vi Gud tillfälle att ge oss det han vill ge. Han vill skydda mig med sin starka hand. Jag får därför överlåta mig i hans händer. Fader i dina händer lämnar jag mig...

Han vill låta mig växa för livets land. Men det händer ingenting om jag inte kommer till honom så att han får ta hand om mig.

Vi ber därför att vi gläder oss över att få komma inför Far. Genom bönen ger vi vår himmelske Far tillfälle att ge oss det han vet att vi behöver. Bönen är händerna som lyfts mot himmelen för att ta emot. Så skydda mig med din starka hand, du Fader god utan like, och låt mig växa för livets land, som är ditt himmelska rike.

Vi sjunger så. Ordbrukaren får nu några goda bibelfröord att stoppa ned i hjärtat och vattna med bön. Anden stöder oss i vår svaghet. Vi vet ju inte hur vår bön egentligen bör vara. Men Anden väddar för oss med rop utan ord.

(Rom 8:26-27) Jag vet väl vilka avsikter jag har med er, säger Herren: välgång, inte olycka.
Jag skall ge er en framtid och ett hopp.
När ni åkallar mig och ber till mig skall jag lyssna på er.
När ni söker mig skall ni finna mig.
Ja, om ni helhjärtat söker efter mig skall jag låta er finna mig, säger Herren.
(Jeremia 29:11-14)

I bibelskolans skattkammare får du i Nyfikenhetsvandring 39-48 svar på frågan:
Vem är den helige Ande?
Nyfikenhetsvandring nr 41 berättar om Den helige Ande i den nicenska trosbekännelsen.